

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudkyň JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Elišky Cihlářové v právní věci žalobce: **M. M.**, zastoupeného JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Žitná 45, 110 00 Praha 1, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí ze dne 11. 5. 2004, č. j. OAM-2622/VL-07-SE01-2003, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2004, č. j. 48 Az 167/2004-21,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2004, č. j. 48 Az 167/2004-21, **se z r u š u j e**, a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 11. 5. 2004 neudělil žalovaný žalobci azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu; zároveň vyslovil, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 tohoto zákona.

V žalobě proti tomuto rozhodnutí žalobce obecně namítl, že správní orgán porušil § 3 odst. 3, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 správního řádu, jakož i § 12 a § 91 zákona o azylu. Dodal, že ač žalovaný ve svém rozhodnutí cituje názvy pramenů, z kterých při rozhodování vycházel, nejsou informace z těchto pramenů v odůvodnění rozhodnutí přítomny, a rozhodnutí tak není založeno na dokumentech monitorujících situaci na Ukrajině. Zdůraznil dále, že žalovaný posuzoval jen obsah ukrajinských zákonů, nikoli tamější praxi, a prohlásil, že Ukrajinu neopustil „kvůli legalizaci pobytu“, nýbrž v souvislosti s obavou o svůj život. Navrhl proto, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Krajský soud v Praze žalobu zamítl rozsudkem ze dne 30. 9. 2004; v řízení před správním orgánem neshledal vady a přisvědčil žalovanému rovněž v posouzení důvodu, pro nějž žalobci nebyl udělen azyl. Jako důvod své žádosti o udělení azylu uváděl žalobce obavy z osob, které mu vyhrožovaly, že mu vezmou dům, pokud jim žalobce nebude vyplácet měsíčně peníze. Tyto skutečnosti nesvědčí ani podle krajského soudu o tom, že by žalobce ve své vlasti mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu; žalovaný tak postupoval správně.

Proti zamítavému rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) včas kasační stížnost; jako její důvody označil důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), konkrétně nepřezkoumatelnost a nesrozumitelnost správního i soudního rozhodnutí. Žalovaný totiž uvádí, že rozbor politické situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině není ve stěžovatelově případě nezbytný, neboť stěžovatel se nezmínil o jakékoliv formě pronásledování a diskriminace ve smyslu § 12 zákona o azylu; to je však v rozporu s tím, že ve svém rozhodnutí žalovaný odkazuje na Zprávu Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2003, na informace z databáze ČTK a na informace Ministerstva zahraničních věcí ČR. Tato vada měla vliv na zákonnost rozhodnutí žalovaného. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Požádal též o to, aby jeho kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek; tato žádost se však - s ohledem na věcné rozhodnutí o kasační stížnosti – stala bezpředmětnou.

Ačkoli stěžovatel formálně označil dva důvody kasační stížnosti [nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a vadu rozhodnutí soudu podle písm. d) tohoto ustanovení], argumentačně podložil pouze prvou z těchto námitek; té Nejvyšší správní soud nepřisvědčil. Tvrzeňý důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zůstal jen holým konstatováním, které nedosahuje kvality stížního bodu, a které je tak v řízení o kasační stížnosti nepřipustné coby tzv. jiný důvod (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Při přezkoumávání rozsudku krajského soudu však Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že rozsudek je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. – tj. trpí vadou, ke které soud v kasačním řízení přihlíží z úřední povinnosti, byť ji stěžovatel nenamítal (nebo jako zde: namítal, ovšem tak obecně, že neumožňovala přezkum).

Stěžovatel napadá – podle svého přesvědčení – protismyslný závěr žalovaného o tom, že rozbor politické situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině není v jeho případě nezbytný; ten byl však vysloven toliko ve vyjádření k žalobě – nikoli v odůvodnění rozhodnutí samotného – a ani soud je do svých závěrů v této podobě nepřevzal. V této části je tedy stěžovatelova námitka nepřipustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s.: žalovaný se totiž takto vyjádřil až po skončení správního řízení, a tato námitka tak nedopadá na průběh správního řízení ani na obsah správního rozhodnutí. Takto formulovaná námitka však nesměruje ani proti rozhodnutí soudu či řízení před soudem: soudu totiž nelze přičítat vyjádření účastníků učiněná v řízení před ním, pokud je coby argumenty nevtělí do svého vlastního rozhodnutí.

Ani po vyloučení této námitek z přezkumu se však Nejvyšší správní soud nemohl věnovat řádně formulovaným námitkám stěžovatele: zjistil totiž, že rozhodnutí krajského soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Jak vyplynulo ze soudního spisu, stěžovatel v žalobě (kromě zdůraznění obavy o svůj život při návratu a skutečnosti, že podání žádosti o udělení azylu není časově omezeno) namítal jednak nesprávné právní posouzení

věci, jednak vady správního řízení – obojí krajně obecným způsobem. Kromě toho však zcela konkrétně uvedl (jako zdůvodnění námitky vztahující se k nesprávnému a neúplnému zjištění skutečného stavu věci), že žalovaný [při rozhodování o důvodech azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu] označil informační zdroje, z nichž při rozhodování údajně vycházel, ovšem v odůvodnění nejsou informace z těchto zdrojů přítomny. Stěžovatel je přitom přesvědčen, že v rozhodnutí musí být uvedeny informace, na základě kterých nebyl udělen azyl.

Přes jistou formulační nepřesnost je z této námitky zřejmé její jádro: stěžovatel zpochybňuje skutečnost, že žalovaný odkázal na zdroje informací, které by mu podle jeho vlastního vyjádření měly sloužit k rozhodnutí, ovšem poté těchto zdrojů nijak nevyužil. Tuto námitku ovšem krajský soud ve svém rozhodnutí zcela pominul. V odstavci vztahující se k této námitce doslova uvedl: „Pokud žalobce poukazuje na neúplně zjištěný stav věci, je nutno konstatovat, že tak činí pouze v obecné poloze, neuvádí žádné konkrétní důkazy, které by měly být podle jeho názoru provedeny k úplnému zjištění stavu věci. Proto soudu nezbyvá než rovněž v obecné poloze konstatovat, že (...) skutečný stav věci [byl] správním orgánem zjištěn dostatečně, když správní orgán vycházel (...) ze zpráv o situaci v zemi původu žalobce. Jde o Zprávu MZV USA (...), dále se správní orgán seznámil s informací MZV ČR (...) a využil aktuální informace ohledně situace na Ukrajině, obsažené v databázi ČTK. Vypořádal se s obsahem těchto zpráv a proti jejich obsahu žalobce nevznesl žádné konkrétní námitky. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že správní orgán se vypořádal se všemi tvrzeními, které žalobce uvedl v průběhu správního řízení.“ Tímto odůvodněním se krajský soud vypořádal jen s druhou částí žalobní námitky, podle níž není v rozhodnutí dostatek informací svědčící o tom, že stěžovatel nesplňuje podmínky stanovené v § 12 písm. b) zákona o azylu. Vůbec však nezkoumal stěžovatelovu výtku, podle níž se žalovaný dovolává zdrojů informací, ze kterých pak nečerpá, a nezhodnotil, zda se jedná o vadu a zda mohla mít taková vada vliv na zákonnost rozhodnutí žalovaného. Konstatování, že žalovaný se „vypořádal“ s obsahem těchto zpráv, je s ohledem na stěžovatelovu námitku (která je v tomto bodě velmi konkrétní) prázdné; soud k této námitce ve skutečnosti nezaujal žádný názor.

Krajský soud se kromě toho nevyrovnal ani s námitkou podobného charakteru, která se vztahuje k odůvodnění výroku o neexistenci překážek vycestování. Stěžovatel k tomu v žalobě uvádí, že žalovaný při hodnocení těchto překážek údajně vycházel z informací, které si k tomu shromáždil, avšak neuvedl ani zdroje informací, ani z nich necitoval a neodůvodňoval s jejich pomocí svůj výrok. Chybějící argumentace krajského soudu k tomuto bodu není zhojena ani v případě, že by shora citovaný odstavec bylo možno považovat za jakési „sběrné“ přezkoumání vícero námitek: tento odstavec totiž stěžovatelovy pochybnosti nevyvrací. Co do výroku o překážkách vycestování se krajský soud věnoval jen otázce právního posouzení, když shrnul závěr žalovaného a přisvědčil mu v tom, že s ohledem na informace získané v průběhu řízení není stěžovatel ohrožen skutečnostmi zakládajícími překážku vycestování, neboť mu nehrozí mučení, nelidské či ponižující zacházení nebo trest a země se nenachází ve válečném konfliktu. Stěžovatel však v žalobě napadl nejen právní závěr žalovaného v tomto bodě, ale – v právě popsané námitce – též procesní postup, jímž k němu žalovaný dospěl, resp. popis tohoto postupu v odůvodnění; toho krajský soud nedbal.

Jelikož samotné rozhodnutí krajského soudu trpí nepřezkoumatelností, Nejvyšší správní soud se omezil jen na vyslovení této vady; věcně posoudit stěžovatelovy námitky směřující vůči rozhodnutí žalovaného totiž přísluší krajskému soudu v novém řízení. Pro vadu rozhodnutí krajského soudu, jež vyšla v kasačním řízení najevo a k níž je nutno přihlížet

z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), zrušil Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Praze (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.) a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku: bude se proto s přihlédnutím ke shora uvedeným argumentům řádně zabývat žalobní námitkou, v níž stěžovatel poukázal na nesrovnalost spočívající v tom, že ač žalovaný v rozhodnutí odkázal na zdroje informací, ve skutečnosti je nevyužil. Dále krajský soud přezkoumá i obdobnou námitku napadající pro tvrzené procesní pochybení tu část odůvodnění, v níž se žalovaný věnoval překážkám vycestování, a zhodnotí, zda odůvodnění výroku o neexistenci překážek vycestování v tomto směru ob stojí. V novém řízení o žalobě rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. září 2005

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu